

Střední škola - Waldorfské lyceum
Křejského 1501
Praha 4
tel. 272770378, lyceum@wspj.cz

Projekt „Vzdělávání pro adaptabilitu“
Registrační číslo CZ.2.17/3.1.00/32274

Evropský sociální fond
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Zahraniční stáž v Maďarsku

Daniel Koncsol

V termínu 23. 4. až 15.6. jsem absolvoval „výměnný pobyt“ (nikdo nešel výměnou) v Reformovaném Gymnáziu v Pápě. (Větší část pobytu, do 31.5., byla podpořena z projektu Evropského sociálního fondu „Vzdělávání pro adaptabilitu“)

Pápa je takové klidné městečko v západním Maďarsku na trase Győr-Celldömölk (ještě dál leží už známější Szombathely, Celldömölk je taky tak trochu zapadákov). Od mého domovského Mosonmagyaróváru (pro lepší představu dodám, že leží asi 30 km od Bratislavy) jej dělí prakticky hodina a půl cesty vlakem – já jsem jezdil právě vlakem, s přestupem v Györu. Ke svým dobrodružstvím spojeným s cestováním se však dostanu později.

Bydlel jsem na školském internátě (*kollégium*), který byl od budovy školy přes ulici, mezi nimi byl kostel. Byla to hodně stará budova, stejně jako škola, ale hezká, určitě lepší než ty moderní internáty, co vypadají jako vysokoškolské. Na pokoji jsem byl s klukama ze třídy, bylo nás na pokoji osm – to byl normálně velký pokoj, vedle byla ještě šestka. Bylo to pro mě celkem neobvyklé, najednou na pokoji s tolika klukama, na základce nás nebylo tolik ve třídě, o lyceu nemluvě. Byli to takoví blázni, někteří až o tři roky mladší než já (chodil jsem do první třídy, a v Maďarsku mají osmileté základky), hodně se mlátili, blbli spolu, zkrátka chovali se přesně tak, jak jsem si to představoval z vyprávění bratrů, který chodili na tu samou školu. Na internátě Konzervatoře JJ jsem si takové věci vůbec nezažil. Bylo tam na internátě hodně kluků z vyšších ročníků, kteří jakž-takž, lépe či hůře, mluvili slovensky. Každý víkend jsem jezdil domů, to byl taky zvláštní pocit.

Teď bych se dostal k **dennímu režimu**. Na každém pokoji byl rozhlas, a ten se rozkřičel v 6.45. Učitel, který měl právě službu (střídal se jich tam asi 5) nám popřál dobré ráno, pouštěl hudbu (někdy to bylo úděsné, hlavně když pouštěl tu samou odrhovačku každý týden, ne-li častěji), někdy řekl, co bude na snídani a podobně. Intr zavírali v 7.30 (*kapuzárás*), co činilo čas budíčku trochu nesmyslným, já jsem si však stejně moc nestěžoval (pokud nepouštěli špatnou hudbu), vždycky jsem byl dobře vyspaný, a válet se v posteli půl hodiny před tím, než reálně vstávám, mi nepřišlo vůbec špatné. Potom co se zavřel intrák jsme tedy šli na snídani. Menza byla vedle školy, velice dobře vařili, pořádné jídlo třikrát

denně, to jsem si opravdu pochvaloval. Škola pak začínala v 8.00. Každé pondělí jsme měli před začátkem školy v kostele krátkou půlhodinovou mši, některý učitel vždycky něco řekl, trochu jsme si zazpívali. V ostatní všední dny jsme se modlili první hodinu Otčenáš. Vyučování mělo šest nebo sedm hodin, po třetím byla velká, dvacetiminutová přestávka. Škola končila v půl třetí. Pak jsme měli do čtyř volno, ale už ve čtyři jsme se museli hlásit na internátě. Volný program pak pokračoval tam, v mém případě ale nebyl tak celkem volný. Měl jsem domluveno doučování s jednou učitelkou maďarštiny. Mezi půl šestou a půl sedmou byla večere, po ní následovalo *silencium* – dvě a čtvrt hodiny, kdy jsme seděli všichni kluci z ročníku v jedné místnosti s učitelem a museli jsme se učit. My jsme měli učitele, přes kterého jsem tam byl (on to všechno zařizoval), on se mi také v tomhle čase věnoval. Pro pořádek se k silenciu blíže dostanu, až přijde čas. Silencium končilo v devět, pak byl čas na sprchu a dát si ještě něco pod zub. V deset byla večerka, a zhasínání světel. Je teda třeba uznat, že režim tam nebyl právě nejvolnější.

Ve třídě bylo 13 kluků a 10 holek. Taky zajímavý poměr. Všichni ale ke mně byli hodně milí, možná až moc. Nedokázali překonat takovou tu zdvořilostní bariéru. Já jsem jim se svou slabou maďarštinou neuměl pomoci. Možná bych i uměl, ona nebyla zase tak slabá, abych neuměl plácát nějaké zkomoleniny, které by ostatní pobavily, jenomže to bych se musel hodně osmělit, a to se mi za těch 20 něco dní tam ve třídě úplně nepovedlo.

Do třídy se mnou chodila dvě děvčata, které mluvila trochu slovensky; s jednou z nich jsem taky často seděl, v krajním případě jsem na ní mluvil slovensky. Ve třídě byl taky stále nějaký bengál, klučičí třída přece.

Škola byla založena v roce 1531. Budova školy je obrovská, chodí tam i sedmileté gymnázium, a v každém ročníku jsou tři třídy – celkově tedy obrovské množství žáků a učitelů. Nádherné prostory, jenom kdyby to tam nějak lépe udržovali. V některých třídách je obitá omítka a všelijaké harampádí. I když mají v skoro každé třídě interaktivní tabuli, celkem zbytečně se jim tam motají 200 let staré zelené křídovky (jako tabule), prostě to tam neumějí (nebo tedy se jim nechce) udělat opravdu hezké. Ve škole se povinně nosí tzv. *köpeny*, což je školní uniforma – takový modrý pláštík.

Vyučovací hodiny by se daly dělit podle průběhu následovně:

Matematika, fyzika (*matek, fyzika*)

Tohle jsou předměty, kde jsem poměrně dobře věděl, o co běží, s menší pomocí spolusedící jsem se dokázal i zapojovat. Měli jsme dobrého matikáře, který se mě také pokoušel zapojit, asi třikrát jsem byl před třídou a maďarsko-anglicko-matematicko-rukonohovisticky jsem se pokoušel vysvětlit řešení nějakého příkladu. Taky se mi to většinou víceméně povedlo. Látku brali devátáckou, takže jsem to i celkem snadně chápal (také fyziku, ale přeci jen více matematiku).

Angličtina, němčina (*angol, német*)

Na angličtinu jsme byli děleni podle obtížnosti do tří skupin (celý ročník spolu), já jsem chodil do té nejslabší, i když jsem na úrovni té nejpokročilejší a klidně jsem tam mohl jít,

řekli mi že je to na mně. Já jsem se ale rozhodl pro tuto skupinu, protože ji vedla naše třídní. Ta se mi věnovala, překládal jsem věty z maďarštiny do angličtiny, zapisoval si slovíčka... V němčině byli skoro na stejné úrovni jako u nás na lyceu, jenom to brali z jiné strany. Například se zrovna začali učit perfektum s tím, že do té doby používali jenom préteritum. Dalo se to zvládnout i v maďarštině.

Hudba, náboženství (*ének, hittan*)

Víceméně jsem chápal co se děje, zachytával jsem význam vět. Smůla byla jen, že jsme na zpěvu vůbec nezpívali, všechno byla teorie.

Zeměpis, dějepis, chemie, literatura, gramatika (*földrajz, történelem, kémia, forradalom, nyelvtan*)

Předměty, kde jsem se vůbec nechytal. První hodiny jsem se snažil něco zapisovat, pak jsem jenom poslouchal, poslední hodiny dějepisu jsem si četl vlastní knihu, musím se přiznat. Moje maďarština byla na takovou úroveň prostě nedostatečná. Sotva jsem v obrysech tušil co se děje. Učitele na zeměpis jsme ale měli celkem zajímavého, první hodinu nám pustil Iron Maiden a pak o nich zbytek hodiny básnil. Hodně krát nám vtloukal do hlavy různé moudrosti, říkal, že není potřeba jenom se učit, máme nad tím také přemýšlet. Nemyslím, že by byl úplně špatný učitel, jenom to bral ze zlé strany – a byl trochu arogantní, i když se snažil vypadat jako pohodňák.

Tělocvik, informatika, výtvarná výchova (*testnevelés, informatika, rajz*)

Předměty, kde jsem maďarštinu nepotřeboval. Na tělocviku jsme běhali a hráli fotbal, na informatice jsem nedělal nic, jenom jsem byl na internetu, a výtvarka... tam jsem nikdy nebyl. Nejprve odpadla, pak byli volné pondělky, pak jsem byl na výletě v německém Wittenu, pak jsem kvůli vystoupení v Bratislavě nebyl ve škole, pak jsme koukali film...

Silencium (*slangově sziló*)

První hodiny mě *tanár úr* (pán učitel) testoval, jak mluvím, dělal jsem všelijaké testy, taky na notebooku. Pak mi dával zadání, o čem mám psát, já jsem psal jednoduché věty, o tom co jsem tam dělal, co chci dělat... on je následně se mnou opravoval, vysvětloval mi všechno po maďarsky. Myslím, že tyhle hodiny s ním mi hodně pomohly. Pak jsem překládal básně a jiné texty.

Hned třetí týden mého pobytu jsme jeli na **koncoroční výlet do Budapešti**. Z nějakého mně neznámého důvodu však trval jenom jednu noc. Tu jsme strávili na jednom místním internátu. Program také nebyl zrovna nejpodarenější. Po příjezdu jsme šli na *Kontraszt kiállítás*, tedy výstavu Kontrast. To bylo takové naučné, zdůrazňovali tam kontrast mezi dobrem a zlem, v každé místnosti bylo jedna téma, ke kterému byly vystaveny obrazy, fotky a taky v každé místnosti běžel krátký film o dané problematice. Po absolvování této prohlídky jsme měli diskuzi, překvapivě hodně jsem toho rozuměl. Večer byl vydařený, viděli

jsme Carmen v Národní opeře, to byl dobrý nápad. Následovala noční procházka městem a pozdní večere, kterou jsme měli objednanou. Pěšky jsme přišli až na intr. Druhý den byl však více tragický, nejprve jsme jeli do Planetária, kde nám na asi tak desetinu krásné, obrovské kupole, kterou jsme měli přímo nad hlavou promítali neuvěřitelně nudný film – *A csodálatos univerzuma*, v překladu tedy zázračný vesmír. Zkrátka, totální plýtvání potenciálem. Pak jsme ještě jeli do *Természettudományi múzea* (Muzeum přírodních věd), tam jsme zhlédli poměrně neatraktivní expozici života na Zemi. Po obědě jsme tedy už jeli domů (ale tak moc jsem si nestěžoval).

Užil jsem si hodně **cestování**, někdy to byl trochu stres, jestli trefím těmi železnicemi na správně místo – obzvláště když jsem cestoval skoro ráno, vlakem 5.44, abych stihl vyučování. Jednou jsem právě takhle ráno nasedl do vlaku, byl to ten samý vlak jako vždycky, a vesele jsem se rozvalil na sedadle, že si ještě trošku pospím. Cestou jsem se trochu budil, a jak jsem tak sem tam viděl nějaké podezřelé stanice a zvláštní kraj, trochu mě to sice udivilo, ale tak velmi jsem se tím netrápil. Jenom když jsem spatřil ceduli Komárom, a vzápětí mi už vesele kynul Dunaj, to jsem měl najednou jasno. Měl jsem ale štěstí, že mě nekontroloval revizor. Tak jsem si toho dne udělal menší výlet po Komárně (Komárno je slovensko-maďarské město, které leží na obou březích Dunaje – od Pápy je z Györu skoro přesně opačným směrem).

Překračuji slovenskou hranici, abych se už nikdy nevrátil (v Komárně)

Porovnání a závěrečné shrnutí

Jako nejdůležitější rozdíl, a to, co mi tam nejvíce vadilo, bylo, že tam byla celá škola zaměřena jenom na učení. Neměli žádné předměty, které by rozvíjeli něco jiného, než paměť (dobrá, na výtvarce, kterou mají jednu 45-minutovku za týden jsem nebyl), a výuka všech předmětů byla taková jednotvárná. Všeho všude jsem viděl dva pokusy na chemii. Velice by mi chyběly takové věci jako eurytmie a normální zpěv.

Všichni žáci mi přišli nějak uspěchanější. Skončila hodina, a hned se hnali na další, i když museli ještě sedět 10 minut před učebnou a nic nedělat. Všiml jsem si, že si vůbec mezi sebou nestěžují na učitele, jak je to ve zvyku na waldorfu, ale zato se častěji mezi sebou osočují. Učitelé nikdy nechodili na čas do hodiny, co mě pořádně vytáčelo (možná to bylo tím, jak byl konec školního roku).

Jsem rád, že jsem tam šel, byla to dobrá zkušenost, v maďarštině jsem se zlepšil asi na tolik, že více rozumím tomu, jak skládat věty, to se mi dostalo více do krve. To, co mi moc chybí, je slovní zásoba. I když jsem nějak nezapadl do tamějšího kolektivu, nebylo to vůbec špatné, dobře jsem se tam míval.

Fotky závěrem

Reformovaný kostel před školou

Popisky k následujícím fotkám (shora dolů)

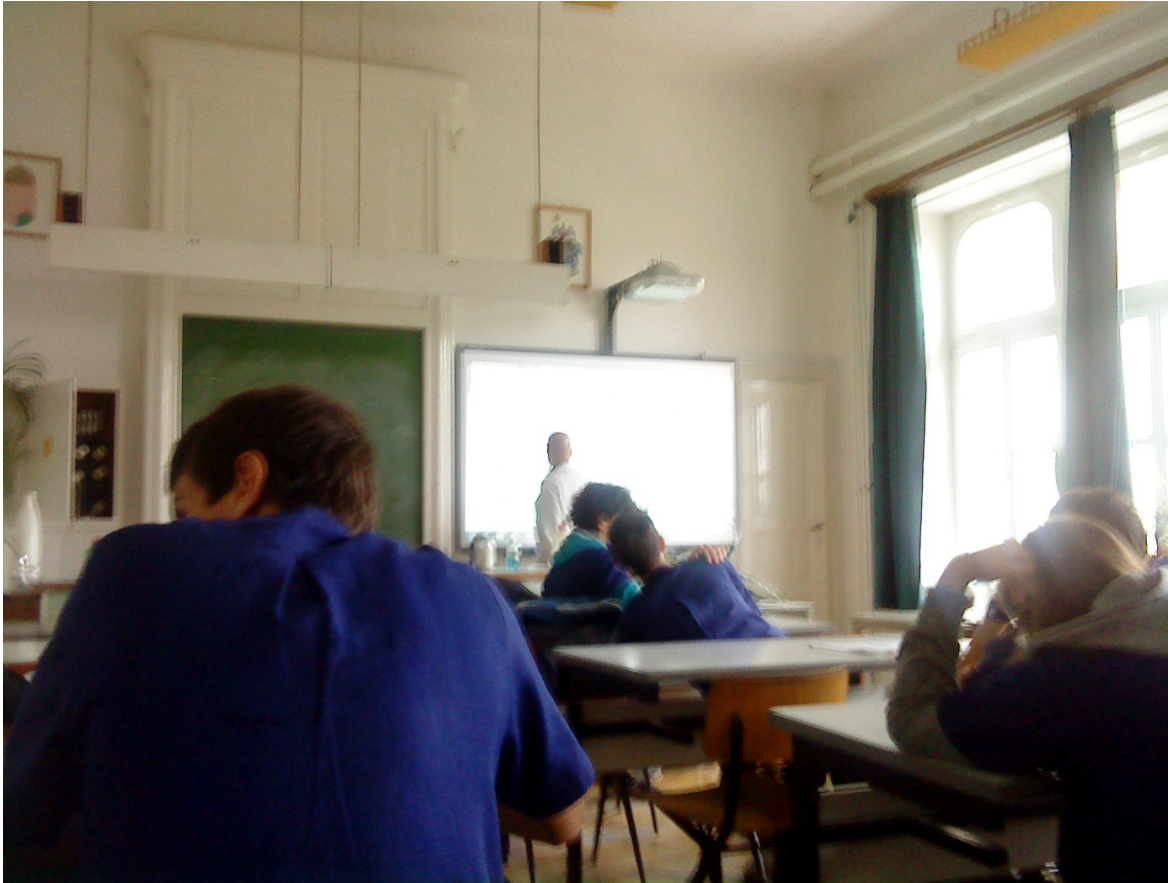
-Náš pokoj na internátě

-Den skoušek (jeden z posledních) – ze záběru je patrná klučičí většina

-Hodina chemie – je vidět interaktivní tabuli, škoda jenom že písmo se na fotce nezachytilo

-Ještě jedna fotka z Komárna, z maďarské strany, vidno Dunaj a železnici

Hlavní schodiště – 1. Poschodí. Je zde možno vidět onen krásný köpeny (mě se líbí)